

Primer reorganizacije otroškega varstva

TRŽIČ — V poročilu s seje tržičke občinske skupščine smo omenili, da so tu ukiniteli vzgojno-varstveni zavod in da bodo odslej njegovo delo opravljale tri stanovanj. skupnosti na območju mesta — Ravne, Pristava in center. Da bi zvedeli kaj več o tem zanimivem primeru reorganizacije otroškega varstva, smo za nekaj podatkov v zvezi s tem vprašali MARIJO FAGANEL, predsednico sveta za šolstvo, ki je pripravila predlog za to spremembo.

Tržički vzgojno-varstveni zavod je doslej v glavnem skrbel za dnevno varstvo predšolskih in šolskih otrok, medtem ko je bilo v internatni oskrbi v njem le kakih šest ali osem otrok. Cena za dnevno oskrbo je bila prav simbolična, saj je znašala le 700 dinarjev na mesec za enega otroka, zato je velik del sredstev za vzdrževanje te ustanove moral prispevati sklad za šolstvo. Ker pa je v zadnjem času v proračunskih sredstvih stanovanjskih skupnosti nekaj denarja namenjenega otroškemu varstvu, so v Tržiču sklenili, naj kar vso organizacijo oskrbe in vzgoje prevzamejo te skupnosti.

Tudi strokovni kader iz doskrajnosti Ravne, center in Pristava, izmed katerih sta prvi dve že našli primeren prostor za to koristno dejavnost. Stanovanjska skupnost na Ravnah ima v enem izmed stanovanjskih blokov na razporejenih dveh prostora in mlečno kuhinjo, medtem ko bodo prostori na treh krajih (na Gradu, na Cankarjevi cesti in v Bistriki) pri železniški postaji.

Pri stanovanjskih skupnostih skupnostih bo za to dejavnost skrbel upravni odbor, pedagoško delo pa bo usmerjal svet za šolstvo. Ker verjetno vseh stroškov ne bodo mogle kriti skupnosti same, jim bo za zdaj s finanšnjem strokovnega kadra prisložen na pomoč sklad za šolstvo, kasneje pa se varstvo in vzgoja otrok utegnejo toliko razviti, da bo morala vsaka krajevna skupnost imeti svoj tovrstni zavod oziroma ustanovo. — 2.

POPEVKA LETA

S podelitvijo nagrad se je končal na Bledu drugi festival slovenskih popevk. — Dvoboj Stiasny - Sepe se je končal z lovorjevim vencem za avtorja popevke »Malokdaj se srečava«. — V korist slovenske popevke bi bilo, če bi Beti Jurkovič posvojili. Prišla je in zmagala. — V narodnih nošah so gorenjska dekleta in fantje razdelili pevcem, ki jih ni malo, rdeče nageljne.

Bled, sobota, 6. julija — V popolnoma razprodanih dvorani se je nocjo končal v festivalni dvorani na Bledu drugi festival slovenske popevke. Po treh večerih je končno padla odločitev za najboljšo slovensko popevko. — To je popevka Mojmira Sepeta: »Malokdaj se srečava«. Poslušavci so za drugo najboljšo popevko izbrali Stiasnyjevo: »Še enkrat«, strokovna žirija pa je prvo mesto dodelila Rubežnikovemu »Orionu«. Vsega skupaj je bilo podeljenih pet nagrad za glasbo, Gregor Strniša je dobil nagrado za najboljše besedilo in Beti Jurkovič za najboljšo pevsko interpretacijo.

Že po prvih dveh večerih je bilo jasno, da bodo poslušavci izbrali najboljšo popevko med Sepetovo: »Malokdaj se srečava« in Stiasnyjevo: »Še enkrat«, ki sta dobili v četrtek in petek zvečer največje število glasov. Stiasnyjeva popevka se je vključila v borbo za prvo mesto tako nepričakovano, da je vse kazalo, da bo razkrila zakulisne spletko, ki spremljajo tudi ta festival. Popevka »Še enkrat« namreč prvotno sploh ni bila prišteta med popevke, ki bi jih izvajali na festivalu in so jo šele pozneje vključili v spored kot enaindvajseto popevko. Zmaga Mojmira Sepeta je lep uspeh.

O dopustih, regresih in še kaj

Kdo pije in kdo plača?

Zakaj so v Železarni ukiniteli regrese za dopuste po želji — Kakšna naj bodo merila med možnostmi in željami

Kljub dobremu namenu je težko razporediti dopuste tako, da bi ljudje šli na oddih samo v poletnih mesecih in da bi ob tem ne zanihal kazavec proizvodnje v splošno škodo. To je bilo vsa leta in prav isto bodo verjetno pokazali podatki iz letošnjega poletja, čeprav je celo izvršni svet SRS posebej opozoril na ta pojav.

Danes še vsi živimo v enostranskem prepričanju, da samo poletje, sonce in morje nudi dopustniško razpoloženje. Precej je staršev s šoloobveznimi otroki, ki seveda izrabijo poletni dopust. Zato so v nekaterih jeseniških, kranjskih in radovljiških kolektivih

že pred leti skušali razširiti dopuste tako, da bi vsi, ki nimajo šoloobveznih otrok, izrabili svoje dopuste v času izven šolskih počitnic. Vendar se to ni obneslo. Posamezne izjeme so zrušile principe in v glavnem gre po starem naprej.

Jeseniški primer

Ce smo o prvem, že navedenem in nerešenem primeru doslej navadno govorili le na raznih konferencah v obliki smernic, pa o drugem — o denarju za dopuste — že vsa leta mnogo govorijo delavci. Res je, da kolektivi dajejo v te namene veliko denarja. Tovarna Sava v Kranju je lani že več kot 15 milijonov, jeseniška Železarna 16 milijonov in podobno. Toda važno je, od kod sredstva, čigava so in kdo jih uporablja. Kolektivi marsikje nimajo jasne slike kdo plje in kdo plača.

V odgovor samo nekaj podatkov iz zanimive ankete jeseniške Železarne o dopustih v zadnjih 4 letih. Železarna ima lastne domove, zato gredo regresivni v te domove. Se pravi, tistim ki gredo tja. Lastni prispevek dopustnikov je v večini 300 dinarjev na dan, čeprav znaša skupna cena približno 1.000 dinarjev. In rezultat? Več kot polovica članov kolektiva (52 odst.) sploh

ni šla v te domove. Se pravi — niso koristili teh ugodnosti. Polkvalificiranih je v kolektivu 22 odst. v domovih pa so zavzemali le 10 odst. »Nižji uslužbenci« pa so zavzemali v tovarni 2,6 odst., v domovih pa 8,2 odst., »višji uslužbenci« v tovarni 1,8 odst., med letovavci 5,2 odst. itd. Skratka, večina fizičnih delavcev z najtežjih delovnih mest tega ni izrabila. To torej kaže, da so se tu oddaljili od osnovnega namena. Domovi niso več v pomoč ve-

Nadaljevanje na 2. strani 1

Pogodbe med komunalnim zavodom za socialno zavarovanje in podjetji

Vsakomur po njegovih izdatkih

Bolnica Golnik bo dobila več denarja, kot je bilo predvideno

V začetku letošnjega leta, ko so morale gospodarske organizacije in večji zavodi prevzeti obveznost, da izplačujejo svojim delavcem nadomestila za čas boleznih do 30 dni, je bilo precej negotovanja. Največ je bilo pritožb, da je odstotek sredstev, ki jih delovnim organizacijam v ta namen vrača sklad za zdravstveno varstvo, občutno premajhen in da bodo te stroške morali kriti iz drugih virov.

Skoraj polletne izkušnje odkrivajo drugačno sliko. Na komunalnem zavodu za socialno zavarovanje Kranj sicer šele zbirajo obračune omenjenih stroškov iz

posameznih podjetij in zavodov, vendar je že po prvih poizvedovanjih jasno, da denarja ni bilo premalo. Povsod tam, kjer so z njimi dobro gospodarili ali bolje

rečeno, kjer so poskrbeli za preventivno zdravstveno varstvo in dobro organizacijo zdravstvenih služb v podjetju ali izven podjetja za člane svojega kolektiva, sredstev ne primanjkuje ampak ostajajo. Za primer lahko navedemo nekaj podjetij, kot na primer Peko Tržič, Tekstilindus, MLIP Češnjica in druge. Se poseben uspeh pri zniževanju stroš-

Nadaljevanje na 2. strani 3

Mladinski turizem na mrtvi točki

Pred petimi leti smo v jugoslovanskem merilu menda prvič slišali o akciji, ki naj bi v aktivno rekreacijo in turizem vključila čimveč mladine. Nit s to temo se je potem vlekla prek republiških na okrajne in s teh na občinske mladinske organe, ki naj bi glede mladinskega turizma napravili najodločnejši korak — skušali naj bi prepričati vse tako imenovane »specializirane organizacije« v komuni, da bi del svojih sredstev dali na kup, s katerega bi plačevali mladinsko turistično in rekreativno dejavnost.

Letos spomlad je do zblizanja teh organizacij prišlo tudi na Gorenjskem. Za isto mizo so sedli predstavniki mladine, počitniške zveze, planincev, tabornikov, društva prijateljev mladine, zdravstva in drugih organizacij, ki naj bi jim bil mladinski turizem bližje, in nakazali obilo poti, ki bi zadevo privedle do zaželenega cilja. Res je, da se je razgovor največkrat ustavil, ko so prišli do

denarja, toda nekatere možnosti za razvoj mladinskega turizma so prav posrečeno izbrali. Tako se spominjam, da je zastopnik kranjske mladine predlagal, naj bi potrkali na vrata gospodarskih organizacij, kateri sindikati so za svoje člane zgradili počitniško domove. V Sloveniji je teh okoli 400, skoraj vsi pa so polno

Nadaljevanje na 2. strani 2

Ob zalivu Blejskega jezera v Zaki je vedno več kopavcev. Ta zaliv je kopavcem všeč, ker je ob jezera veliko zelenega

Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi

NA MORJE — PO MLEKO!

Z Andrejem pri Rešetarjevih (imena so izmišljena) se je zgodilo tako kot z marsikom. Nekega večera mu je ONA povedala, da ni drugega izhoda in — poročila sta se. Andrej je še naprej hodil v tovarno vsako jutro, ona pa je začela urejevati »gnezdo« na njegovem domu. Druge rešitve nista našla.

In tako je že polna štiri leta. V Andrejevo podstrešno sobo se je naselil že drugi kričac. Andrejev starejši brat, ki je prevzel domačijo in tam tudi dela, je bil v začetku kar prijazen z Andrejem,

žena pa mu je zmeraj očitala bratovo lenobo. Vsako popoldne, ko je bil Andrej doma, je Rešetarica imela vedno polne roke dela zanj. Včasih mu je pošiljala vabila na delo po otrocih, včasih pa mu je kar pred vrata postavila motiko, vile ali koso in — Andrej se ni nikoli branil. »Kar godi mi,« je dejal včasih, ko mu je žena očitala, da vsako popoldne hodi na grunt in da zanjo in za otroke nima časa. Tudi letne dopuste je porabil navadno za košnjo in tako pomagal bratu. »Saj je to končno tudi moj dom,« je zmeraj pravil.

Letos pa je Andrej ukrenil drugače. Pravzaprav mu je svetoval zdravnik. Bil je skrajno izčrpan. Da bi izpolnili določene roke v izvozu, so morali delati po 10 ali tudi 12 ur na dan, in to skoraj mesec dni. Zato so mu kar v podjetju uredili oddih v njihovem

počitniškem domu in seveda tudi za njegovo družino.

Štirinajst dni so bili tam. Ko se je Andrej vrnil, se je zadovoljen in čil hvallil, kako je bilo lepo in kako se je spočil. Toda slabše se te dni hvali njegova žena. Gospodinja Rešetarica jo je takoj prvi dan po vrnitvi z morja ozmerjala.

»Lepo delate in pomagate pri hiši! Pasete lenobo po morju kot gospoda prav takrat, ko je tu največ dela. Kar na morje pojdite sedaj po mleko, po solato in kar potrebujete!«

Andrejeva žena — podnajemnica — se je zaman opravičevala, da so pač zmeraj vsako stvar plačali, da so tudi pomagali, kadar so le mogli, in da je bil Andrej letos res potreben oddiha. Rešetarica je ostala pri svojem, za Andreja in družino pa je postalo življenje tamkaj nevzdržno. K. M.

